

התחלות חדשות

*תוכני הפעילות מיועדים לצורכי הדרכה והוראה בלבד, ואין לעשות בהם כל שימוש אחר מעבר לשימוש זה

קהל היעד

כל המשפחה

מטרות הפעילות

- ✓ יצירת שיחה על התחלה חדשה וההזדמנות הטמונה בה.
- ✓ גיבוש משפחתי ושיח בין דורי.
- ✓ חיבור בין עבר, הווה ועתיד.

מבנה הפעילות

קוראים יחד עם המשתתפים את הטקסט הפותח.
(*)הערה למנחה: הטקסט המלא מופיע בנספח – המנחה יבחר את הנוסח שבו הוא מעדיף להשתמש, בהתאם להרכב הקבוצה).

"זה היום תחילת מעשיך" – היום שבו אדם מתחיל. מתחיל שנה חדשה, תלמיד מתחיל שנת לימודים, בין שזו כיתה א' ובין שזו הצעת מחקר לדוקטורט באוניברסיטה. עובד מתחיל שנת עבודה חדשה. זוג צעיר מתחיל את שנות נישואיו, בר מצווה מתחיל לקיים מצוות. גימלאי מתחיל את שנות הפרישה. כל אדם מתחיל תקופת חיים חדשה. כל התחלה כזאת מושתתת על 'זיכרון ליום ראשון'. זיכרון של השנה שעברה, זיכרון של התקופה הקודמת. כל התחלה תמיד תהיה מבוססת על איזה שהוא זיכרון קודם. צריך לעמול כדי לזכור ולא לשכוח. כדי שהדברים יהיו חקוקים וזמינים לתודעה בכל עת. הקדוש ברוך הוא 'זוכר כל הנשכחות', לא כך הם בני האדם, הללו צריכים להתאמץ כדי לזכור".

הרב ד"ר יהודה ברנדס, "זכור ימות עולם"

נקיים דיון קצר עם המשתתפים על הטקסט, סביב השאלות הבאות:

- ☐ כיצד אתם מציינים התחלות?
- ☐ לפי הטקסט, מה אנחנו צריכים לעשות כשאנחנו יוצאים לדרך חדשה?
- ☐ מה הקשר בין התחלה ובין זיכרון?
- ☐ האם יש התחלות ללא זיכרון?
- ☐ מהי משמעות הזיכרון בתוך הדרך החדשה?
- ☐ האם הזיכרון מקדם או מעכב את ההתחלה?
- ☐ מתי אתם צריכים להתאמץ לזכור?

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

לאחר דיון קצר נבקש שכל משפחה תשב ביחד כמה דקות ותדבר על ההתחלות החדשות בחיי המשפחה:

- ☐ איך השנה החדשה עומדת להיראות? אילו שינויים מתחוללים אצל כל אחד?
- ☐ אילו שינויים קורים לנו בתור משפחה?
- ☐ האם ההתחלות החדשות היו מתוכננות מראש, או שהדברים קרו במפתיע?
- ☐ האם יש התחלות שהייתם מעדיפים שלא יגיעו?

נבקש מההורים לשאול את הילדים: מה את/ה צריך/צריכה כדי להתחיל את השנה בצורה הטובה ביותר? ולאחר מכן הילדים ישאלו את ההורים את אותן השאלות. לאחר מכן נחלק למשתתפים דף נייר ונבקש מהם לצייר על כל הדף עץ גדול עם שורשים, גזע ועלים.

(*הערה למנחה – מומלץ להביא טושים ודבק ולהזמין את המשפחות לקשט את העצים שלהן לאחר הכתיבה. הדבק יכול לשמש לגזרי נייר או למשהו מקומי שנאסף בשטח, כמו עלים וחול שיש בסביבה).

לאחר שציירו את העץ נבקש שיכתבו באזור השורשים זיכרונות מהשנה שעברה (אפשר לפתוח את הטלפון הסלולרי ולדפדף אחורה בתמונות כדי להיזכר יחד בדברים טובים ומהנים), דברים שחשוב להם להמשיך לשמור בתור משפחה, דברים שעברו לאורך הדורות ושהם רוצים שיישארו.

על הגזע נבקש מהם לכתוב את הדברים שהם עושים ביומיום בתור משפחה, ושהם נהנים מהם ורוצים להמשיך לעשות אותם. על הענפים נבקש מהם לכתוב את ההתחלות החדשות. ולסיום, נבקש מהם לכתוב על העלים את השאיפות והחלומות שלהם לשנה החדשה – דברים שהם עדיין לא עשו אבל רוצים לעשות.

נזמין משפחות שרוצות לשתף בעץ שלהן לעשות זאת ולהסביר את העץ שיצרו. אפשר לשאול את המשתתפים על תהליך בחירת הנושאים.

נזמין את המשתתפים להוסיף לציור שלהם את הפסוק הבא: "וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל פְּלִגֵּי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלָהּ לֹא יָבֹל וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ" (תהלים, פרק א, פסוק ג). אחרי שיוסיפו את הפסוק נאחל להם שכפי שיצרו משפחה חזקה ומאוחדת כמו עץ ששתול על פלגי מים, כך הם גם ימשיכו לצמוח, ושבשנה החדשה יצליחו לממש את כל השאיפות שלהם ולקבל את ההתחלות החדשות שביקשו 😊

נספח א':

"זה היום תחילת מעשיך" – היום שבו אדם מתחיל. מתחיל שנה חדשה, תלמיד מתחיל שנת לימודים, בין שזו כיתה א' ובין שזו הצעת מחקר לדוקטורט באוניברסיטה. עובד מתחיל שנת עבודה חדשה. זוג צעיר מתחיל את שנות נישואיו, בר מצווה מתחיל לקיים מצוות. גימלאי מתחיל את שנות הפרישה. כל אדם מתחיל תקופת חיים חדשה. כל התחלה כזאת מושתתת על 'זיכרון ליום ראשון'. זיכרון של השנה שעברה, זיכרון של התקופה הקודמת. כל התחלה תמיד תהיה מבוססת על איזה שהוא זיכרון קודם. תלמיד שמתחיל כיתה חדשה חייב לדעת מה למדו בשנה שעברה בבית הספר, אדם שמתחיל שנה חדשה ולא יסיק מסקנות מהשנה שעברה לא יצליח להתקדם. אפילו תינוק שזה עתה נולד, שמתחיל מההתחלה, שנראית הראשונית ביותר, אינו נולד 'דף חלק'. המחלוקת בסוגיית ה'טאבולה ראסה' (ראש חלק), שהעסיקה מלומדים בדורות הקודמים, הוכרעה. היום כבר ברור שהתינוק יוצא לעולם עם זיכרון מוטמע גנטית. הדנ"א שלו מכיל ירושת דורות רבים שלפניו, של הוריו ושל סביו ושל זיכרון של דורות קדמונים. 'אשרי איש שלא ישכחך וכן אדם יתאמץ בך', אי אפשר לסמוך רק על הזיכרונות הטבעיים, הפשוטים. זיכרון מחייב מאמץ. צריך לעמול כדי לזכור ולא לשכוח. כדי שהדברים יהיו חקוקים וזמינים לתודעה בכל עת. הקדוש ברוך הוא 'זוכר כל הנשכחות', לא כך הם בני האדם. הללו צריכים להתאמץ כדי לזכור".
הרב ד"ר יהודה ברנדס, "זכור ימות עולם"